

ECHA-15-FS-02-SL

ECHA in zakonodaja EU o kemikalijah

Izboljšanje varne uporabe kemikalij

© Fotofix

Zakonodaja EU za zagotavljanje varne uporabe kemikalij je najbolj ambiciozna na svetu.

Kemijska industrija je na podlagi uredb REACH in CLP predložila do zdaj največjo količino podatkov o kemijskih snoveh, ki se uporabljajo v Evropi.

Z uredbo o biocidnih proizvodih se izboljšuje delovanje trga biocidnih proizvodov v EU. Z uredbo o soglasju po predhodnem obveščanju se nadzorujeta izvoz in uvoz nekaterih nevarnih kemikalij.

Evropska agencija za kemikalije (ECHA) izvaja te štiri zakonodajne akte za varstvo zdravja ljudi in okolja.

REACH

Uredba REACH je uredba o registraciji, **e**valvaciji, **a**vtorizaciji in omejevanju kemikalij.

Kemikalije se lahko v Evropi uporabljajo samo, če so registrirane. Evropski proizvajalci in uvozniki so do zdaj registrirali najnevarnejše kemikalije in kemikalije, ki se proizvajajo v velikih in srednje velikih količinah. Manjše količine je treba registrirati do leta 2018. Vse nove kemikalije je treba registrirati, preden se dajo na trg ali začnejo proizvajati.

Agencija ECHA prejema registracije in preveri skladnost posamezne registracije z zakonodajo, države članice EU pa ocenijo izbrane snovi, da pojasnijo začetne pomisleke glede njihovega vpliva na zdravje ljudi in okolje.

Z uredbo REACH je odgovornost za kemijsko varnost naložena industriji, prinaša pa tudi možnost za inovacije.

Informacije o kemikalijah so na voljo vsem

Agencija ECHA informacije iz registracijske dokumentacije, razen poslovno zaupnih podatkov, objavi na svojem spletišču, kjer so na voljo informacije o snovi sami in njenih nevarnih lastnostih ter navodila za varno uporabo. Količina informacij nenehno narašča, tako da spletišče postaja edinstven vir informacij o kemikalijah na svetu.

Proizvajalci in uvozniki te informacije nato uporabljajo za zagotavljanje varne uporabe kemikalij. Varnostne informacije sporočajo uporabnikom, ti pa lahko opredelijo tveganja na delovnem mestu in uporabijo najučinkovitejše ukrepe za njihovo obvladovanje. Potrošniki se lahko na podlagi teh informacij poučijo o kemikalijah, ki jih vsebujejo kupljeni izdelki,

organi pa opredelijo kemikalije, ki zaradi nevarnosti, povezanih z njimi, potrebujejo dodatna preverjanja ali omejitve. Tudi nacionalni izvršni organi uporabljajo informacije iz registracij, ki jih predložijo podjetja, pri opravljanju inšpekcijskih pregledov na kraju samem in preverjanju, ali so vzpostavljeni ustrezni ukrepi za obvladovanje tveganja.

Izmenjava informacij za preprečitev nepotrebnega testiranja na živalih

Podjetja, ki izdelujejo enako kemikalijo, morajo sodelovati pri izmenjavi informacij o njej. Ta izmenjava informacij je predpisana z zakonom, da se prepreči nepotrebno testiranje na živalih in čim bolj znižajo stroški za podjetja. Če podatkov ni, se spodbujajo alternativne metode za ocenjevanje nevarnosti snovi, saj mora biti testiranje na živalih vedno zadnja možnost.

Če industrija predlaga testiranje na vretenčarjih, agencija ECHA objavi predlog na svojem spletišču. Vsak, ki ima o predlaganem testiranju snovi ustrezne informacije, jih lahko predloži agenciji ECHA. Če se take informacije pojavijo, se je mogoče izogniti testiranju na živalih.

Ravnanje s snovmi, ki vzbujajo zaskrbljenost

Na podlagi uredbe REACH dokazno breme nosijo podjetja. V skladu z njo morajo opredeliti in obvladovati tveganja, povezana s snovmi, ki jih proizvajajo in prodajajo v EU.

Agenciji ECHA morajo dokazati, kako je mogoče snov varno uporabljati, in uporabnike seznaniti z ukrepi za obvladovanje tveganja.

Če se obvladovanje tveganja, ki ga industrija predlaga v registracijski dokumentaciji, ne šteje za zadostno, lahko EU omeji uporabo take snovi, na primer tako, da omeji njeno uporabo ali od podjetij zahteva, naj pridobijo predhodno dovoljenje za njeno uporabo.

Snovi, ki imajo lahko resne posledice za zdravje ljudi ali okolje, je mogoče opredeliti kot snovi, ki vzbujajo veliko zaskrbljenost (SVHC), in jih dodati na seznam kandidatnih snovi. V naslednjem koraku jih je mogoče premakniti na seznam za avtorizacijo. To pomeni, da po nekem datumu podjetja ne bodo mogla dati nevarnih snovi v promet ali jih uporabljati, razen če imajo avtorizacijo. Eden od glavnih ciljev avtorizacije je nadomestiti snovi, ki vzbujajo veliko zaskrbljenost, kjer je to mogoče.

RAZVRŠČANJE IN OZNAČEVANJE

Tudi cilja uredbe EU o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi (CLP) sta varovanje zdravja ljudi in okolja ter omogočanje prostega pretoka snovi. Z njo se v zakonodajo EU vključujejo merila za razvrščanje iz globalno usklajenega sistema Združenih narodov (United Nations Globally Harmonised System – GHS).

Podjetja morajo agenciji ECHA prijaviti razvrščanje in označevanje, ki ju uporabljajo za svoje snovi. Agencija ECHA je od podjetij prejela na milijone teh prijav za več kot 100 000 snovi. Prijava se predloži za vse snovi, ki jih je treba registrirati v skladu z uredbo REACH, in vse nevarne snovi.

Države članice in industrija lahko predlagajo, da se razvrstitev in označitev nevarne snovi uskladi v celotni EU. Usklajena razvrstitev zagotavlja, da vsa podjetja strankam zagotavljajo enake informacije. Temelj za odločitve Evropske komisije o uskladitvi bo mnenje Odbora agencije ECHA za oceno tveganja, ki bo sprejeto po javnem posvetovanju.

Z uredbo o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi se uvajajo novi piktogrami.

BIOCIDNI PROIZVODI

Biocidni proizvodi se uporabljajo za zatiranje škodljivcev in škodljivih mikroorganizmov. Sem spadajo na primer sredstva proti insektom, sredstva za zaščito lesa in dezinfekcijska sredstva.

Cilj uredbe o biocidnih proizvodih je izboljšati delovanje trga biocidnih proizvodov v EU ter hkrati zagotavljati visoko raven varstva ljudi in okolja. Najnevarnejše aktivne biocidne snovi se ocenijo pred odobritvijo, prav tako pred avtorizacijo ocenijo biocidni proizvodi, ki te snovi vsebujejo. Tako se zmanjšuje število rakotvornih, mutagenih in strupenih snovi na trgu. Če je aktivna snov opredeljena kot snov, ki jo je treba nadomestiti z manj nevarno snovjo, je v biocidnem proizvodu dovoljena le, če ni boljših alternativ.

Za vse biocidne proizvode je treba pridobiti dovoljenje, preden jih je mogoče dati na trg. Proizvajalci biocidnih proizvodov lahko zaprosijo za avtorizacijo v eni državi ali tako, ki velja za vse države članice EU.

SOGLAŠJE PO PREDHODNEM OBVEŠČANJU

Uredba o soglasju po predhodnem obveščanju določa smernice za izvoz in uvoz nekaterih nevarnih kemikalij. Z njo se v Evropski uniji izvaja Rotterdamska konvencija za nadzor nad določenimi nevarnimi kemikalijami in pesticidi v mednarodni trgovini ter nalagajo obveznosti podjetjem, ki želijo te kemikalije izvažati v države zunaj EU. Namembne države so vnaprej obveščene, kdaj naj bi nevarne kemikalije prispele na njihovo ozemlje. Nato imajo možnost, da zavrnejo uvoz.

ZNANSTVENO ZNANJE IN REGULATIVNA ODLIČNOST

Znanstveni odbori agencije ECHA združujejo strokovnjake iz držav članic. Odbor za oceno tveganja in odbor za socialno-ekonomsko analizo pripravljata mnenja agencije ECHA o nevarnostih snovi in socialno-ekonomskem vplivu zakonodajnih ukrepov v zvezi z nevarnimi snovmi.

Odbor držav članic podaja mnenja in zbližuje različna stališča držav članic. Odbor za biocidne proizvode pripravlja mnenja o različnih postopkih iz uredbe o biocidnih proizvodih.

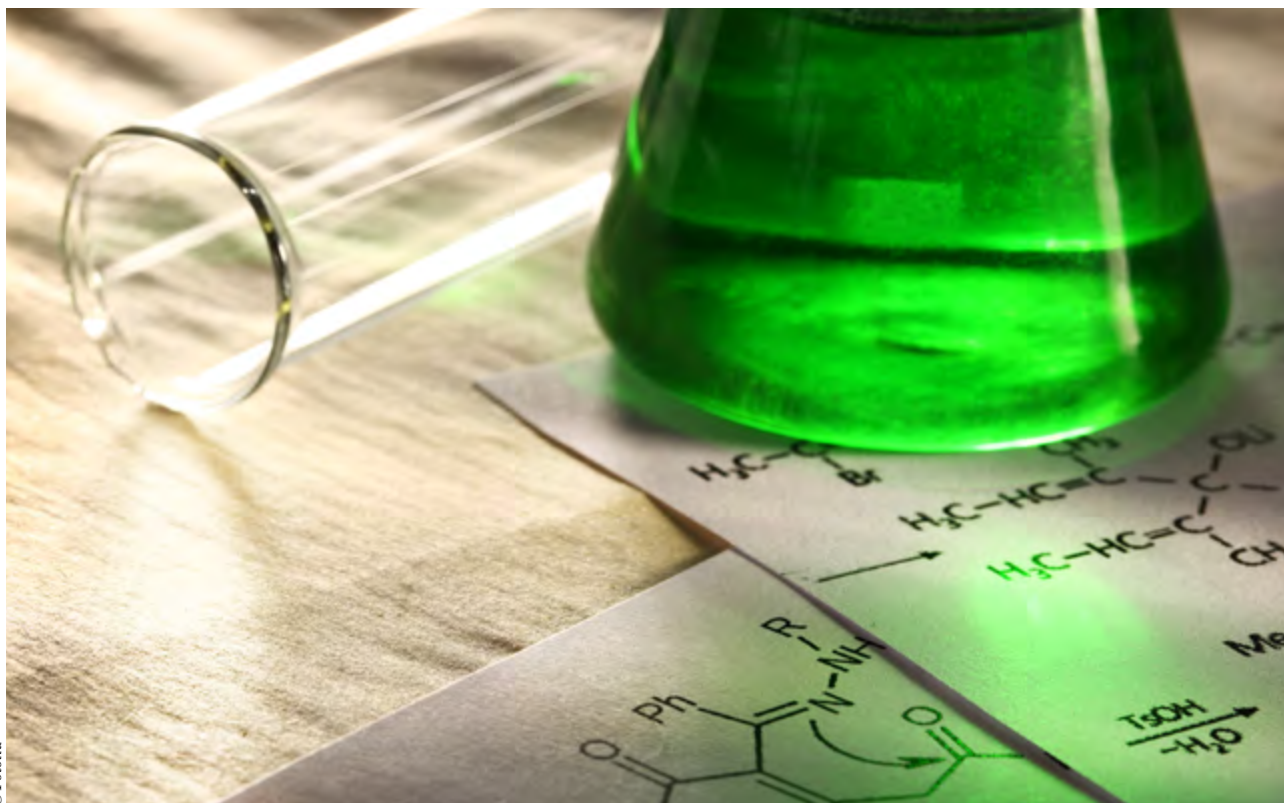
Forum za izmenjavo informacij o izvrševanju s skupnimi projekti koordinira izvrševanje v celotni Evropi.

PODPORA INDUSTRIJI

Agencija ECHA podpira industrijo z objavljanjem informacij in smernic v 23 jezikih EU. Zagotavlja storitve službe za pomoč uporabnikom skupaj z državami članicami EU/EGP ter organizira dogodke, delavnice in spletne seminarje.

echa.europa.eu/regulations

© Fotolia